

FITXA IDENTIFICATIVA**Dades de l'Assignatura**

Codi	42650
Nom	Organització social de l'espai: la construcció del paisatge medieval
Cicle	Màster
Crèdits ECTS	3.0
Curs acadèmic	2022 - 2023

Titulació/titulacions

Titulació	Centre	Curs	Període
2121 - M.U. en Història de la Formació del Món Occidental 12-V.1	Facultat de Geografia i Història	1	Segon quadrimestre

Matèries

Titulació	Matèria	Caràcter
2121 - M.U. en Història de la Formació del Món Occidental 12-V.1	21 - Organització social de l'espai: la construcció del paisatge medieval	Optativa

Coordinació

Nom	Departament
GUINOT I RODRIGUEZ, ENRIC ALBERT	210 - Història Medieval
TORRO ABAD, JOSEP	361 - Història Medieval i Ciències i Tècniques Historiogràfiques

RESUM

Organització social de l'espai: la construcció del paisatge medieval, és una assignatura optativa de 3 crèdits, que té com a objectiu estudiar i comprendre l'organització social de l'espai durant l'època medieval i les relacions del paisatge amb les formes del poder. Amb aquest objectiu s'analitzaran els criteris de construcció del paisatge històric així com els principals processos de canvi durant l'Edat Mitjana: la transició del món romà al feudal, i la transició d'al-Àndalus també a les societats feudals, i això tant en l'àmbit del paisatge rural com de l'urbà. Aquesta assignatura forma part del mòdul Les formes del poder

CONEIXEMENTS PREVIS

Relació amb altres assignatures de la mateixa titulació

No heu especificat les restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d'estudis.

Altres tipus de requisits

COMPETÈNCIES

2121 - M.U. en Història de la Formació del Món Occidental 12-V.1

- Que els estudiants sàpiguen aplicar els coneixements adquirits i la seua capacitat de resolució de problemes en entorns nous o poc coneguts dins de contextos més amplis (o multidisciplinaris) relacionats amb la seua àrea d'estudi.
- Que els estudiants siguen capaços d'integrar coneixements i afrontar la complexitat de formular judicis a partir d'una informació que, sent incompleta o limitada, incloga reflexions sobre les responsabilitats socials i ètiques vinculades a l'aplicació dels seus coneixements i judicis.
- Que els estudiants sàpiguen comunicar les conclusions (i els coneixements i les raons últimes que les sustenten) a públics especialitzats i no especialitzats d'una manera clara i sense ambigüitats.
- Que els estudiants posseïsquen les habilitats d'aprenentatge que els permeten continuar estudiant d'una forma que haurà de ser en gran manera autodirigida o autònoma.
- Posseir i comprendre coneixements que aportin una base o oportunitat de ser originals en el desenvolupament i / o aplicació d'idees, sovint en un context de recerca.
- Ser competent en les tècniques i ferramentes pròpies del treball investigador característic dels historiadors en l'àmbit específic del Màster.
- Ser capaç d'aprofitar la bibliografia utilitzada en el marc dels grans corrents historiogràfics i les bases de dades històriques sobre la formació del Món Occidental.
- Saber presentar oralment i per escrit els resultats de la investigació en una o diverses de les àrees històriques objecte del Màster per mitjà d'un discurs elaborat i coherent, adaptat als seus potencials destinataris.
- Posseir les habilitats necessàries per a l'aprenentatge continu, així com per al treball autònom i en equips multidisciplinaris relacionats amb l'estudi, anàlisi i difusió de temes sobre la història de la formació del món occidental.
- Ser capaç d'aplicar les pràctiques adequades en la investigació científica sobre la Història de la formació del Món Occidental i l'aplicació responsable dels seus resultats, assumint els valors democràtics, la diversitat i igualtat humana i la multiculturalitat.
- Saber integrar coneixements i enfrontar-se a la complexitat de formular juís a partir d'una informació que, sent incompleta o limitada, incloga reflexions sobre les responsabilitats socials i ètiques vinculades a una perspectiva de gènere en l'àmbit del Màster.

- Ser competent en l'ús de les noves tecnologies en relació a la investigació i difusió de la Història de la formació del Món Occidental.
- Aplicar els coneixements adquirits a la valoració de les fonts i bibliografia històriques pròpies del Màster.
- Estar capacitat per a la busca i crítica de les fonts històriques dels períodes antic, medieval i modern, propis del Màster.
- Ser capaç d'identificar la varietat d'ordenaments polítics i les formes de poder, i la seua projecció sobre el territori i la població en l'àmbit de la formació del Món Occidental.
- Ser capaç de proposar hipòtesis de treball relacionades amb l'exercici del poder en l'àmbit cronològic d'este Màster.

RESULTATS DE L'APRENTATGE

Entendre la gènesi del paisatge medieval en relació amb les formes socials de l'organització de l'espai i el territori, rural i urbà, en el marc d'una societat feudal: formes de poblament, espais de conreu i de regadiu, i xarxes espacials urbanes, amb inclusió del seu context geogràfic i mediambiental.

Ser capaç d'interpretar el paisatge històric quant a la seua gènesi durant l'època medieval, així com comprendre la interrelació entre les formes d'organització social de l'espai, rural i urbà, tant a al-Àndalus com a la societat feudal

DESCRIPCIÓ DE CONTINGUTS

1. L'organització social de l'espai a l'època medieval i la relació amb les formes del poder feudal.

2. Metodologia de l'estudi dels paisatges històrics

3. Les transformacions de l'espai i el territori de la Tardoantiguitat a la societat feudal

4. L'organització de l'espai i el paisatge a al-Àndalus

5. Les transformacions del paisatge entre el món andalusí i les societats feudals de conquesta: món rural i món urbà

6. Els paisatges irrigats a la societat medieval**7. La urbanització europea a partir de l'any mil i la fundació de viles noves o pobles****VOLUM DE TREBALL**

ACTIVITAT	Hores	% Presencial
Classes de teoria	15,00	100
Tutories reglades	1,00	100
Elaboració de treballs individuals	20,00	0
Estudi i treball autònom	20,00	0
Lectures de material complementari	19,00	0
TOTAL	75,00	

METODOLOGIA DOCENT

- CLASSES TEÒRIQUES:

Al llarg d'aquestes classes, el professorat exposarà i explicarà aquells aspectes fonamentals que guiaran l'alumne en l'estudi i comprensió dels diferents continguts de la matèria. Igualment podrà dur a terme diverses activitats de caràcter pràctic que tenen com a finalitat l'aplicació dels coneixements teòrics adquirits. Els materials necessaris per al desenvolupament de cada activitat seran proporcionats oportunament pels professors.

- PREPARACIÓ DE LES CLASSES TEÒRIQUES

Lectures: Per a la preparació de les classes teòriques i a fi d'aprofundir en aspectes concrets de particular relleu en relació amb els diferents temes que integren el programa, l'estudiant podrà realitzar diverses lectures. Els textos que seran objecte d'aquestes lectures i els procediments d'avaluació utilitzats en cada cas seran indicats pels professors.

- REALITZACIÓ DEL TREBALL DE MÒDUL

L'estudiant realitzarà un treball sobre un tema relatiu a qualsevol dels aspectes sobre els quals versa el mòdul, un cop acordat aquest treball amb un dels professors d'aquest mòdul.

- TUTORIES PROGRAMADES

Els professors es reuniran a les tutories programades amb els estudiants per dur a terme entrevistes d'orientació acadèmica personals i / o en grup, destinades a afavorir l'aprenentatge autònom de l'estudiant per mitjà de la resolució de problemes concrets, el comentari de la bibliografia recomanada, etc.

AVALUACIÓ

REALITZACIÓ DEL TREBALL DE MÒDUL:

L'estudiant realitzarà un treball sobre un tema relatiu a qualsevol dels aspectes sobre els quals versa el mòdul. El treball serà dirigit per un professor de qualsevol de les assignatures d'aquest mòdul, que s'encarregarà de l'avaluació del mateix. Els procediments d'avaluació utilitzats per a cadascuna d'aquestes activitats seran anunciats en el seu moment pels professors. L'estudiant lliurarà el treball al professor responsable de l'assignatura dins dels terminis que apareixen en el quadre inclòs en la Informació General que es facilita als estudiants del Màster. El treball constitueix el 80% de la nota final, sent l'assistència a classe i / o seminaris, i la participació activa en aquestes activitats el 20% de la nota final. Només es farà mitjana si el treball ha obtingut una nota mínima de aprovat (igual o superior a 5 sobre 10).

REALITZACIÓ DEL TREBALL D'ASSIGNATURA

Eventualment, anunciant l'inici de la impartició de cada assignatura, el professor podrà demanar una avaluació de les lectures específiques de cada assignatura. En aquest cas es farà nota mitjana amb la del treball de mòdul i per a la nota específica d'aquesta assignatura.

REFERÈNCIES

Bàsiques

- BOLÓS, Jordi, Introducció. Paisatge, organització de l'espai i història medieval, dins Paisatge i societat a la Plana de Lleida a l'Edat Mitjana, Universitat de Lleida, 1993, pp. 3-19.
- BOLÓS, Jordi, Els orígens medievals del paisatge català. Larqueologia del paisatge com a font per a conèixer la història de Catalunya, Barcelona, Institut d'Estudis Catalans, 2004.
- CHOUQUER, G., L'étude des Paysages. Essais sur leurs formes et leur histoire. Paris, Errance, 2000.
- ESCALONA, J., ALFONSO, I., REYES, F., Arqueología e Historia de los paisajes medievales: apuntes para una agenda de investigación, dins R. Garrabou, J. M. Naredo (edits.), El paisaje en perspectiva histórica. Formación y transformación del paisaje en el mundo mediterráneo, Zaragoza, Prensas Universitarias de Zaragoza, 2008, pp. 91-116.
- MALPICA, A., El estudio del paisaje y la práctica de la arqueología del paisaje en el antiguo reino de Granada, dins MALPICA, A. (ed.), Análisis de los paisajes históricos: de al-Andalus a la sociedad castellana, Granada, Ed. Alhulía, 2009.
- BARCELÓ, Miquel, El diseño de espacios irrigados en al-Andalus : un enunciado de principios generales, en El agua en las zonas áridas : Arqueología e Historia, vol. I, 1989, Almería, pp. XV-XLXI. Instituto de Estudios Almerienses.
- GUINOT, E., La construcción de un paisaje medieval. Poder feudal y organización social del espacio rural en la Valencia del siglo XIII, en J. A. Sesma (coord.), La Corona de Aragón en el centro de su historia 1208-1458. Aspectos económicos y sociales, Zaragoza, Gobierno de Aragón-CEMA, 2010, pp. 109-133.